

**Patarimai
norintiems vykti
dirbti į užsienio
valstybes**

PRIEŠ IŠVYKDAMI TURĖKITE:

- galiojantį pasą ar (ir) asmens tapatybės kortelę bei šių dokumentų notariškai patvirtintas kopijas (patartina, kad dar vieną kopiją paliktumėte artimiesiems);*
- savo gyvenimo aprašymą (pageidautina užsienio kalba);
- diplomų, kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų kopijas su vertimu į užsienio kalbą;*
- rekomendacijas iš buvusių darbdavių (jei turite) su vertimu į užsienio kalbą;
- Europos sveikatos draudimo kortelę, sveikatos draudimo pažymėjimą (daugiau informacijos rasite Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos tinklalapyje www.vlk.lt);
- santuokos liudijimo kopiją su vertimu į užsienio kalbą;*
- vaikų gimimo liudijimų kopijas su vertimu į užsienio kalbą;*
- dokumentus, patvirtinančius nedarbo draudimo ir darbo stažą Lietuvoje (formų **E 301**, **U1 PD** pažymos); jei gaunate nedarbo draudimo išmokas Lietuvoje ir norite toliau jas gauti ieškodamas darbo užsienyje – dokumentus, patvirtinančius šią teisę (formų **E 303**, **U2 PD** pažymos). Visus šiuos dokumentus išduoda teritorinės darbo biržos.

***PASTABA:** Prieš vykdami į užsienį, pasidomėkite, kokius dokumentus jums reikia legalizuoti (daugiau informacijos apie dokumentų legalizavimą rasite Užsienio reikalų ministerijos tinklalapyje www.urm.lt).

- Turėkite pakankamai pinigų pragyventi bent vieną mėnesį, žinokite šalies būtiniausių prekių kainas ir naudojamos valiutos kurso santykį su litu bei euru.
- Jei planuojate iš šalies išvykti ilgiau nei 6 mėn., deklaruokite išvykimą į užsienio valstybę. Deklaravimo veiksmus galima atlikti seniūnijoje, savivaldybėje, konsulinėje įstaigoje tiesiogiai ar elektroniniu būdu (daugiau informacijos rasite Valstybinės mokesčių inspekcijos tinklalapyje www.vmi.lt).
- Jei planuojate laikinai arba nuolat apsigyventi užsienio valstybėje, vertėtų užsiregistruoti toje valstybėje esančioje arba artimiausioje Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje (daugiau informacijos rasite Užsienio reikalų ministerijos tinklalapyje www.urm.lt).
- Išsiaiškinkite, ar galėsite dirbti pagal turimą profesiją užsienio valstybėje be specialaus pripažinimo (daugiau informacijos rasite tinklalapiuose www.skvc.lt, www.enic-naric.net, www.profesijos.lt).
- Bent pirmosiomis atvykimo į užsienio valstybę dienomis turėkite kur apsigyventi. Taip pat praneškite artimiesiems apie savo atvykimą ir palaikykite su jais nuolatinį ryšį (iš anksto pasirūpinkite, kad jie žinotų adresą, kuriuo numatote apsistoti nvykę į šalį).
- Jei naudojate mobiliuoju telefonu, pasirūpinkite tarptautinių pokalbių (roaming) paslaugos užsakymu, susižinokite apie šioje šalyje veikiančius mobiliojo ryšio, interneto operatorius, jų taikomus tarifus, veikimo zonas bei prieigos taškus.
- Pasistenkite kuo daugiau sužinoti apie šalį, į kurią vykstate: pasidomėkite jos kultūra, istorija, geografija, religine padėtimi, ekonomika, regioniniais ypatumais, vartojama valstybine kalba ar kalbomis. Pasidomėkite užsienio šalyje veikiančiomis lietuvių organizacijomis (kontaktus rasite Užsienio reikalų ministerijos tinklalapyje www.urm.lt, informaciją apie kultūrinę veiklą – www.uzsienyje.lt, www.lrs.lt).
- Pasidomėkite šios šalies vidaus transporto sistema bei kelionių į kainiais.
- Turėkite kontaktus, kurių gali prireikti nenumatytais atvejais: bendrosios pagalbos telefonas, policija, Lietuvos ambasada/ konsulatatas / diplomatinė atstovybė, ligoninė.

KUR KREIPTIS PRARADUS DOKUMENTUS?

Jei būdami užsienio valstybėje praradote pasą ar asmens tapatybės kortelę, nedelsdami kreipkitės į artimiausią policijos įstaigą ir praneškite apie prarastą asmens dokumentą. Paprašykite, kad būtų išduota pažyma, patvirtinanti asmens dokumento praradimą. Tuomet kreipkitės į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą dėl naujo asmens dokumento išdavimo, o jei artimiausiu metu ketinate grįžti į Lietuvą – dėl asmens grįžimo pažymėjimo išdavimo.

Lietuvos Respublikos piliečiai, esatys ES nepriklausančioje užsienio valstybėje, kurioje nėra Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos, prireikus konsulinės pagalbos gali kreiptis į kitos ES valstybės narės diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą.

DAUGIAU NAUDINGOS INFORMACIJOS:

- Informaciją apie pervežamų daiktų, prekių deklaravimą, kitas rinkliavas rasite Muitinės departamento tinklalapyje www.cust.lt.
- Informaciją apie pajamų deklaravimą Lietuvoje, jei dirbate užsienyje (Lietuva su daugeliu šalių yra pasirašiusi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis), rasite Valstybinės mokesčių inspekcijos tinklalapyje www.vmi.lt.

JEI NUSPRENDĖTE IŠVYKTI DIRBTI Į UŽSIENĮ, GALITE KREIPTIS Į ARTIMIAUSIĄ EURES BIURĄ LIETUVOJE.

EURES – TAVO GALIMYBĖ DIRBTI EUROPOJE!

EURES (angl. European Employment Services) – Europos užimtumo tarnybų tinklas – tai bendradarbiavimo tinklas, jungiantis Europos Komisiją, visų Europos Sąjungos (ES) ir Europos ekonominės erdvės (EEE) valstybių narių bei Šveicarijos užimtumo tarnybas ir kitas su užimtumu susijusias institucijas.

Nuo 2004 metų, Lietuvai tapus pilnateise ES nare, EURES tarnyba veikia Lietuvos darbo biržoje.

EURES tikslas – gerinti sąlygas darbo jėgos judumui valstybėse narėse.

Pagrindiniai EURES uždaviniai:

- patarti potencialiai mobiliems darbuotojams, teikti duomenis apie darbo įsidarbinimo galimybes, gyvenimo, darbo ir mokymosi sąlygas ES, EEE, Šveicarijoje;
- padėti darbdaviams, norintiems įdarbinti kitų valstybių narių darbuotojus;
- patarti ir suteikti konsultacijas pasienio regionų darbdaviams ir darbuotojams.

EURES paslaugos:

- informavimas
- konsultavimas
- darbo pasiūlymų skelbimas

EURES paslaugos yra nemokamos, norint jomis pasinaudoti nereikia būti registruotam darbo biržoje.

EURES konsultantai padeda gaunantiems nedarbo išmoką ir norintiems ieškoti darbo užsienyje. Šią išmoką galima eksportuoti į ES/ EEE šalis ir įskaičiuoti darbo stažą, įgytą Lietuvoje.

Daugiau informacijos rasite Europos mobilumo portale www.eures.europa.eu, Lietuvos darbo biržos tinklalapyje www.ldb.lt/eures arba ją suteiks EURES konsultantai.

KĄ TURITE ŽINOTE APIE PRIVAČIŲ ĮDARBINIMO PASLAUGŲ TEIKĖJUS

- Atsiminkite, jog privačių įdarbinimo paslaugų teikėjų darbo skelbimų turinio Lietuvos darbo birža nekontroliuoja.
- Nuo 2010 m. sausio 5 d. Lietuvoje negalima imti mokesčių už tarpininkavimą įdarbinant užsienyje. Įdarbinimo užsienyje agentūros prilyginamos kitoms paslaugas teikiančioms įmonėms, todėl Socialinės apsaugos ir darbo ministerija nebeišduoda licencijų verstis šia veikla. Šia veikla užsiimančios fiziniai ir juridiniai asmenys turi pranešti apie savo statusą Lietuvos darbo biržai. Tai taikoma tiek įdarbinimo Lietuvoje, tiek įdarbinimo užsienyje agentūroms. Įsitikinkite, kad darbu parūpinti pažadėjęs tarpininkas veikia legaliai, yra pateikęs Lietuvos darbo biržai informaciją pranešimą apie savo veiklą.
- Dirbdamas užsienyje ir susidūręs su teisiniais pažeidimais ar kitomis problemomis, žmogus gali kreiptis į EURES tinklą toje šalyje, kurioje gyvena ir dirba. EURES patarėjas, atsižvelgdamas į konkretų atvejį, suteiks reikiamą informaciją, kreipsis pats į arba nukreips klientą į atitinkamą instituciją.
- Pasirašydami sutartį dėl darbo užsienyje atkreipkite dėmesį į svarbiausius punktus, kurie turi būti nurodyti dokumente: užmokestį, darbo valandų skaičių, pertraukas, terminą, kuriam pasirašoma sutartis, pagrindines pareigas, bandomąjį laikotarpį.

INFORMACIJA APIE DARBO PAIEŠKĄ, GRĮŽTANTIEMS Į LIETUVĄ

Lietuvos pilietis, grįžęs į Lietuvą, turi tokias pat teises, kaip ir prieš išvykdamas. Ieškodamas darbo, jis gali kreiptis į teritorinę darbo biržą arba EURES biurus. Užsienyje esantis Lietuvos pilietis dar iki grįžimo į Lietuvą Lietuvos darbo biržos tinklalapyje www.ldb.lt gali rasti informacijos apie laisvas darbo vietas.

Lietuvos darbo birža padeda ieškantiems darbo žmonėms įsidarbinti, aprūpina darbdavius reikiama kvalifikuota darbo jėga, įtraukia registruotus darbo biržoje asmenis į gyventojų užimtumo programas, moka bedarbiams nedarbo socialinio draudimo išmokas, kurių dydis ir mokėjimo trukmė priklauso nuo nedarbo draudimo stažo ir draudžiamųjų pajamų dydžio.

Kiti darbo paieškos portalai: www.cvonline.lt, www.cv.lt, www.cvmarket.lt,
www.karjeroscentras.lt, www.cvbankas.lt, www.naujasdarbas.lt,
www.noriudarbo.lt.

Lietuvos darbo biržos informaciniuose tinklalapiuose jaunimui:
www.ldb.lt/jaunimui, www.facebook.com/jaunimui.

Informaciją parengė Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bendradarbiaudamas su Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
Įm. kodas 188681478

Sodų, g. 15, LT-01313, Vilnius
Tel. (8-5) 249 7002,
Faks. (8-5) 249 6354
El. paštas info@jrd.lt

Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
Įm. kodas 190766619

Geležinio vilko g. 3A, LT-03131, Vilnius
Tel. (8-5) 236 0793,
Faks. (8-5) 236 0788, (8-5) 274 5883
El. paštas info@ldb.lt